

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ludolphi, rectoris ecclesiae parochialis in Suchem, De
itinere terrae sanctae liber**

Ludolphus <Suchensis>

Stuttgart, 1851

Ludolphi ad Baldewinum episcopum paderbornensem praefatio

urn:nbn:de:hbz:466:1-9333

INCIPIT LIBER LUDOLPHI DE ITINERE TERRAE
SANCTAE. ¹

Reverendissimo in Christo patri ac domino, domino suo gratioso
Baldewino de Stenvordia, paderbornensis ecclesiae episcopo, Lu-
dolphus rector ecclesiae parochialis in Suchem, paderbornensis dioe-
cesis ², debitam reverentiam et honorem.

Cum multi de partibus ultramarinis, seu de terra sancta ac
ipsarum partium statu condicionibusque, ipsas partes semel trans-
eundo, quam plurima referant atque scribant, et ego in istis par-
tibus per quinquennium assidue inter reges et principes, praesules,
nobiles ac dominos die noctuque fuerim conversatus, et ipsas par-
tes ultramarinas visitaverim multotiens ac pertransiverim, de ip-
sarum partium statu, condicionibus, villis, locis, civitatibus, ca-
stris, hominibus, moribus, oratoriis et miraculis, et non solum de
partibus ultramarinis et ipsarum statu, sed etiam de mirabilibus,
quae a transeuntibus in mari conspiciuntur, ob reverentiam vestrae
paternitatis et honorem et ob vestri memoriam, ad solatium pluri-
morum, nunc de his omnibus praedictis dudum conscribere desi-
deravi, sed variis et diversis praepeditis negotiis adimplere ne-
quiens, scripturarum tamen memoriae commendans, ea nunc plus

1. So A, wo, statt Ludolphi, zuerst Baldewini geschrieben stand, das jedoch gleich verbessert wurde. B hat: Ludolphus viator titulus huius libelli. C De terra sancta et itinere iherosolomitano et de statu eius et aliis mirabilibus, quae in mari conspiciuntur, videlicet mediterraneo. —
2. Statt Suchem, wie A, hat B Suchē, CF Suchen. Die Worte paderbornensis diocesis fehlen in BCF. Welche Kirche, oder welcher Ort unter dem Namen Suchem zu verstehen sei, ist ungewis. Balduin von Steinfurt war Bischof zu Paderborn von 1340 bis 1361. Vergl. Schaten. Annal. Paderb. lib. XIII. B. II. S. 213.

otio vacans, in statu per omnia, prout ipsas partes ultramarinas et earum statum anno domini MCCCXXXVI inveni, et ipsas partes et earum statum anno domini MCCCXLI¹ reliqui, secundum mei paucitatem intellectus et ingenii ac memoriae fragilitatem parumper duxi compendiose conscribendum atque etiam enarrandum. Verumtamen nullus credat, me omnia et singula, quae inserere propono², oculis vidisse, sed ex antiquis gestis bene aliqua extraxisse, et aliqua ex veridicis hominibus audisse, quae omnia, in quibus locis scribantur et inveniuntur, discreti lectoris iudicio duxi committendum. Attamen multo plura inseruissem, si in partibus illis aliquatenus prius propositum aliqua scribendi habuissem. Et tamen adhuc plura inserere potuissem, si non propter rudes detractores et derisores omitterem, ne aliqua incredibilia dicam, quibus ab eisdem mendax valeam³ reputari. Nam detractoribus et derisoribus, qui scire non sunt digni, omnia videntur incredibilia et inaudita. Et nimirum quod ipsis omnia bona sunt ignota, ideo propter eos quam plurima quae utique conscripsissem et inseruissem me omittere oportebat.⁴

I. DE TERRA SANCTA.

Est igitur terra sancta, id est terra promissionis, quam deus Abrahæ et semini eius dare promisit, deo amabilis, angelis laudabilis⁵ et hominibus venerabilis. Nam dominus noster Iesus Christus eam suo pretiosissimo sanguine consecrare, ut sua gloriosa præsentia in nostra fragilitate humana, et ab antiquo, ut in bibliæ libris legitur, suæ deitatis et maiestatis gloria honorare atque etiam in ipsa humanum genus ab eterna dampnatione liberare dignatus est, quæ tamen diversis inhabitantium peccatis exigentibus a deo diversis est flagellis flagellata. Et non solum nunc temporibus Christianorum est flagellata, sed multotiens ab antiquo, ut in

1. So A. In B mit Worten: anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo. Dagegen C allein: MCCCL. Ihm schließen F und M sich an. Da Ludolf deutlich sagt, er sei fünf Jahre im Morgenlande gewesen, so kann nur 1341 richtig sein. — 2. B und C intendo. — 3. B und C possim. — 4. scientiæ non sunt digni B und C, welche hier Alles verwirren. — 5. C arabilis.